

**Годишна програма за работа
на Центъра за оценка на риска по хранителната верига
към МЗХГ през 2018 г .**

Годишната програма за работа на Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) се приема от Управителния съвет на ЦОРХВ, съгласно чл. 20, ал. 4 от Закона за ЦОРХВ и се съгласува от директора на ЦОРХВ (чл. 6, ал. 1, т. 3 от Устройствения правилник на ЦОРХВ).

ПРИОРИТЕТИ:

- Да изпълнява задачите си в условия, които му позволяват да служи за референтна институция по силата на неговата самостоятелност, научното и техническо качество на представяните от него становища и информацията, която той разпространява, прозрачността на неговите процедури и методи на работа, както и съвместното изпълнение на възложените му задачи;
- Да способства за включването в мрежа на организации, работещи в области от компетентност на ЦОРХВ;
- Да изпълнява задълженията предвидени в Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на Директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета и да координира и следи за осъществяването на всички необходими контакти със заявителите, съгласно посочения Регламент с останалите държави-членки, Комисията и Органа.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

Да организира и планира изготвянето на научни оценки на риска чрез независим, прозрачен и безпристрастен анализ на научна информация по проблеми, които пряко или косвено засягат здравето на животните и растенията, растителните продукти и растителния репродуктивен материал и безопасността на храните и фуражите;

Да се улесни създаването на основа за научно сътрудничество чрез координация на дейностите, обмяна на информация, разработване и изпълнение на съвместни проекти, обмяна на опит и най-добрите практики в областите от неговата компетентност;

Изготвяне на компетентни, аргументирани и в услуга на потребителите оценки за одобряване, подновяване и преразглеждане на одобрението на активни вещества, антидоти и синергисти и оценка на продукти за растителна защита.

Оценка на риска по хранителната верига

1. За посочените по горе цели ще се сформируют научни групи по направленията на дейност на ЦОРХВ и изготвяне и/или актуализиране на научни оценки на риска в следните области:

- Здравеопазване на животните, като акцент се поставя върху зоонозите, икономически значимите заболявания, векторните и трансгранични болести по животните (събиране, обобщаване и анализ на установени зоонози и зоонозни причинители и изпращане на информацията до Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) и Министерство на здравеопазването (МЗ);
- Хуманно отношение към животните (разработване на наръчник с процедури за оценка на риска по хуманно отношение към животните, отглеждани във ферми);
- Антимикробна резистентност (спрямо стратегически антибиотици, използвани в хуманната медицина, събиране, обобщаване и анализ на данните за антимикробна резистентност и изпращане на информацията до ЕОБХ и МЗ);
- Биологични опасности (салмонела, кампилобактериоза, E.coli, норовирус, морски биотоксини – съвместно с Национален център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) към МЗ);
- Химични замърсители в храни и фуражи (микотоксини, тежки метали, акриламид и фуран, изготвяне на ръководство за извършване на здравна оценка за експозицията на даден замърсител в храни, събиране, обобщаване и анализ на данните за пестициди и химични замърсители и изпращане на информацията до ЕОБХ и МЗ);
- Алергени, диетични храни, нови храни и храни със здравни претенции, алергени (хранителни добавки, нови храни, оценка безопасността на традиционни храни от трети страни във връзка с приемането на новия регламент, изработване на наръчник за оценка на риска за алергени в храни, разработване на насоки за прилагане на Ръководство за изготвяне и представяне на заявление за разрешаване пускането на пазара на ЕС на нова храна и Ръководство за изготвяне и представяне на уведомление за разрешаване пускането на пазара на традиционна храна от трети страни (извън ЕС) с оглед прилагането на Регламент (ЕС) 2015/2283 за новите храни след консултации с Министерство на здравеопазването);
- Здраве на растенията (дрозофила сузуки, боров нематод);
- Торове и подобрители на почвата (дифузно замърсяване);
- Материали в контакт с храни (бисфенол А, полистирен, полиетилен терефталат – PET, консултации с Национален център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА));
- ГМО (оценка на програмата за мониторинг на ГМО, като част от националния контролен план, консултации с НЦОЗА);
- Ендокринни нарушители (мониторинг на литературните източници по въпроса, консултации с НЦОЗА);
- Препарати за растителна защита (неоникотиноиди).

2. Извършване на анализи и изготвяне на информации за оценка на риска от патогенното влияние върху здравето на хората, животните, растенията и икономиката, от установен източник на опасност, който може да бъде биологичен, химичен или физичен агент, и разпространението на информацията за тази оценка до заинтересованите страни (производители, преработватели, търговци, консуматори, научни организации, компетентните органи за управление на риска, министерства, парламент и комисии към парламента).

Извършване на оценки на риска за здравето на хора, животни и растения от вредното влияние на установени биологични, химични и физични опасности в храни, фуражи или от околната среда и предоставяне на тази информация на заинтересованите страни (компетентните органи за официален контрол на храни и фуражи, държавни и научни институции, потребители, производители и търговци на храни, неправителствени организации).

3. Оказване на експертна помощ на ръководството на Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ), Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), други второстепенни разпоредители от системата на МЗХГ, други администрации (МЗ), неправителствения сектор и бизнеса чрез предоставяне на независими научни становища и оценки на риска по отношение на направленията от компетентността на ЦОРХВ, чрез прилагане на интегриран подход, събиране и анализиране на научни данни, имащи отношение към безопасността на храните, здравето на животните и растенията.

4. Изготвяне на резюмета на публикувани през 2018 г. научни становища на ЕОБХ и други европейски и международни организации, извършващи оценка на безопасността на храните.

5. По собствена преценка, самосезиране и изготвяне на научни становища, анализи и информации по актуални проблемни и нововъзникващи рискове.

6. Ежемесечно анализиране на нотификациите от Системата за бързо предупреждаване за храни и фуражи (RASFF), Системата на обявяване на болести по животните (ADNS) на ЕК, истема EUROPHYT на ЕК, на информацията, генерирана от Европейския център за контрол и превенция на заболяванията (ECDC), от Международната конвенция за защита на растенията (IPPC) и от Системата за управление на кризи по хранителната верига (Food Chain Crisis Management Framework – FCC) към Организацията по земеделие и прехрана (FAO), и Системата WAHIS на Световната организация по здравеопазване на животните (OIE).

7. Внедряване в работата на ЦОРХВ на нови методики за оценка на риска, използвани от ЕОБХ и други международни и национални научни организации за оценка на риска по хранителната верига.

8. Събиране на научни становища, научни публикации и материали, изготвени от ЦОРХВ, ЕОБХ, OIE, WHO, FAO, ECDC и други европейски и международни организации, имащи отношение към сферата на дейност на ЦОРХВ и включването им в база данни (виртуална библиотека), класирани по съответната проблематика, свързана със здравето на растенията, животните и човека.

Комуникация на риска и научно сътрудничество

1. Осигуряване на капацитет и организация за научно сътрудничество и работа в мрежи чрез обединяване на ресурсите по оценка на риска по хранителната верига на научните институции в България.

2. Продължаване на изграждането на национални, европейски и международни партньорства и съвместна работа с организации, чиято дейност е идентична или сходна с компетенциите на ЦОРХВ.

3. Осъществяване на непрекъсната комуникация с дирекция „Държавни помощи регулации“ – МЗХГ, свързана с управлението на риска и кризите в земеделието, рибарството и горите, с цел съвременни действия за предотвратяване на кризисни ситуации.

4. Обмен на информация и консултации, във връзка с изследователски и научни дейности с организациите, включени в Списъка на ЦОРХВ по чл. 6, ал.1, т. 9 от ЗЦОРХВ и сформирани от ЦОРХВ на научни групи с участието на външни експерти и др.

5. Осъществяване на ефективна комуникация и диалог чрез организирането на срещи с всички заинтересовани страни по даден проблем, свързан с безопасността по хранителната верига, въз основа на принципите за прозрачност и взаимно сътрудничество, с цел повишаване на доверието към ЦОРХВ.

6. Организиране на издаването на информационен бюлетин за дейността на ЕОБХ и специализирани информационни издания по актуални въпроси в сферата на безопасността на храните, съгласно чл. 15, т. 24 и 25 от Устройствения правилник на ЦОРХВ. Изготвяне и свеждане до знанието на потребителите, производителите и другите заинтересовани страни на кратка, точна и навременна информация за възможни рискове, свързани с хранителната верига и идентифициране на нагласите на тези групи при възприемането на рисковете.

7. Разпространение на научната информация от ЕОБХ до националните научни организации, включени в мрежата на ЦОРХВ, както и до всички заинтересовани страни.

8. Информирание на регулаторните органи и обществото за съществуващите рискове, произтичащи от наличието на замърсители в храните и фуражите или неправилната употреба на добавки в храните и др.

9. Осъществяване на непрекъсната комуникация с организациите, включени в Списъка на ЦОРХВ по чл. 6, ал. 1, т. 9 от ЗЦОРХВ и от списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002 (научни организации в България), съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 2230/2004.

10. Осъществяване на непрекъсната комуникация с националните представители в научните мрежи на ЕОБХ.

11. Осигуряване на координацията, съвместно с ЕОБХ, по провеждането на заседание на Консултативния съвет на ЕОБХ в Република България.

12. Публикуване на научни становища, оценки и други документи, изготвени от експерти от ЦОРХВ на електронните страници на ЦОРХВ, МЗХГ, Българския контактен център на ЕОБХ, Системата за управление на документи на ЕОБХ (DMS), при спазването на принципите на прозрачност, достъпност, обективност, безпристрастност, независимост и навременност в работата на ЦОРХВ.

13. Координиране на дейностите за обмен на информация между ЦОРХВ и ангажираните администрации и институции, които отговарят за управлението на риска по хранителната верига.

14. Събиране на данни относно научни организации и експерти, работещи в сферата на дейност на ЦОРХВ, необходими за осъществяването на научно сътрудничество и работа в мрежи чрез обединяване на ресурсите по оценка на риска в България.

Български контактен център на ЕОБХ

1. Осъществяване на комуникация с представителя на България в Консултативния съвет на ЕОБХ и с представителя на Експертната мрежа по комуникации на ЕОБХ.

2. Координиране на националните запитвания до контактните точки на ЕОБХ в държавите членки по въпроси за безопасността на храните и последващо обобщаване на получените отговори, предоставяне на информация при запитване от други контактни точки.

3. Популяризиране дейността на ЕОБХ на национално ниво по отношение работата в мрежи, разпространение на информация, предоставена от ЕОБХ и националните администрации и институции относно възможностите за обучение по оценката на риска на съответните национални администрации и институции, допринасящи за хармонизиране на практиките по оценката на риска в целия ЕС.

4. Подпомагане на ЕОБХ при споделянето на информация за планираните международните дейности извън рамките на ЕС, по отношение научното сътрудничество, свързани с оценката на риска.

5. Осъществяване на съдействие и предоставяне на техническа помощ на националните научни организации при кандидатстването и включването им в списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент (ЕО) № 178/2002, или при актуализирането на профилите на вече включени в списъка национални научни организации.

6. Организиране и провеждане на периодични срещи на националните научни организации, включени в списъка на ЦОРХВ и в списъка на ЕОБХ.

7. Организиране и провеждане на срещи на организации извън списъците по т. 6, с цел включването им в списъците на ЦОРХВ (чл. 6) и ЕОБХ (чл. 36).

8. Участие на експерта, отговарящ за дейността на Българския контактен център на ЕОБХ в регулярните срещи между контактните точки на държавите членки и ЕОБХ.

9. Организиране на 11-та годишна национална научна конференция на Българския контактен център на ЕОБХ.

10. Обновяване съдържанието на електронната страница на Българския контактен център на ЕОБХ.

11. Оценка на подписаното през 2015 г. споразумение и между ЦОРХВ и ЕОБХ и подготовка за преподписването му през 2019 г.

12. Изготвяне на доклад пред ЕОБХ за дейността на Контактния център до 30 октомври 2018 г.

Обучение и проекти

1. Изготвяне на обобщени програми, организиране и координиране на провеждането на обучения за повишаване на квалификацията на служителите на ЦОРХВ.
2. Координиране на обученията на служителите в ЦОРХВ, организирани от ЕОБХ и от Европейската комисия, както и обученията с международно участие.
3. Предоставяне на предложения и препоръки относно обученията на служителите от ведомствата и органите, които провеждат държавната политика и официалния контрол в областта на хранителната верига.
4. Изготвяне на годишен доклад до директора на ЦОРХВ за обученията на служителите.
5. Проучване на възможностите за кандидатстване по национални и международни проекти, свързани с дейността на ЦОРХВ.
6. Обучения на експерти от дирекция ПРЗАВАС, съвместно с Национална агенция за здравна сигурност храната, околната среда и работа (ANSES) по отношение на ПРЗ.
7. Провеждане на езиково обучение по английски език на служителите от ЦОРХВ.

Оценка на продукти за растителна защита

1. Извършване на оценки с доклад за оценка на продукти за растителна защита, активни вещества, антидоти и синергисти съгласно Регламент (ЕО) 1107/2009.
2. Идентифициране на подходящи външни експерти за възлагане на дейности по т.1;
3. Съхраняване на досиетата на продуктите за растителна защита, активните вещества, антидотите и синергистите.
4. Участие в работни групи към Постоянния комитет по растения, животни, храни и фуражи, секция „Продукти за растителна защита – законодателство“ и секция „Продукти за растителна защита – законодателство“ към ЕК, Съвета и в мероприятия на други международни организации.
5. Участие в заседания/телеконференции на експертите за оценка на активни вещества към ЕОБХ.
6. Председателстване и участие в срещи/телеконференции на държавите членки от Южна зона по смисъла на Регламент (ЕО) №1107/2009.
7. Участие в работна група за изготвяне на проект на Наредба за определяне на размера, реда и начина на изчисляване и заплащане на таксите за замърсяване от

дифузни източници от селското стопанство съгласно чл. 194, ал. 5, т. 3 от Закона за водите.

8. Участие в работна група за формиране на позицията на Република България по отношение на “import tolerance” – допустими отклонения на остатъчни вещества от пестициди при внос от трети страни.
9. Участие в работни групи във връзка с оценката на риска и изготвяне на позициите на Република България за прекратяване на употребата на неоникотиноидите.
10. Изготвяне на процедура за взаимодействие между ЦОРХВ и БАБХ по отношение процеса на регистрация на ПРЗ.
11. Участие в Съвета по продукти за растителна защита към БАБХ.
12. Организиране на годишна среща на оценителите на ПРЗ от Южната зона.

Организационни дейности по функционирането на ЦОРХВ

1. Разработване, внедряване и сертифициране на системата за управление на качеството (СУК) в съответствие с изискванията на стандарт ISO 9001:2015.
2. Участие на експерти от ЦОРХВ в дейността на работните групи на Съвета на ЕС в рамките на българското председателство.
3. Участие на експерти от ЦОРХВ в специализирано обучение по оценка на въздействието на проекти на нормативни актове.
4. Поддържане на актуална база данни по направления, съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗЦОРХВ и ежегодно анализиране на събраните данни и анализиране на тенденциите.
5. Участие на експерти от ЦОРХВ при разработването на оценки на съответствието на нови или променени проекти на законодателни актове, на текстове от компетенциите на Центъра.
6. Разработване на поднормативни актове за работата на ЦОРХВ и МЗХГ.